

การทำสิทธิมนุษยชนให้เป็นสิทธิตามกฎหมายโดยสภายุโรป

ขอความเบื้องต้น ตามที่พิจารณาแล้วว่า การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยสหประชาชาตินั้น ยังมีปัญหาอยู่หลายประการ ที่สำคัญคือ ปณิญาสาทว่าควยสิทธิมนุษยชนไม่ก่อให้เกิดพันธะทางกฎหมายแก่รัฐสมาชิกสหประชาชาติ และสหประชาชาติขาดเครื่องมือทางกฎหมายที่จะใช้ในการคุ้มครองโดยเฉพาะ ทำให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต้องใช้วิธีการทางเมืองโดยอาศัยกฎบัตรสหประชาชาติ วิธีดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดข้อโต้แย้งอำนาจของสหประชาชาติหลายประการ เช่น บทบัญญัติของกฎบัตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนขัดคอกฎบัตร ม.๒(๓) เป็นต้น ฯลฯ และแม้ว่าสหประชาชาติจะอ้างว่าตนมีอำนาจเขาแทรกแซงเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ ก็ตาม ผลการปฏิบัติที่แลวมายังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะขาดการร่วมมือจากรัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้องของเท่าที่ควร

อย่างไร ก็คือได้มีกลุ่มประเทศทางทวีปยุโรปได้ร่วมมือกันในระดับภูมิภาค

(Regional) โดยเรียกตัวเองว่าสภายุโรป (Council of Europe) อันเป็นองค์การระหว่างประเทศ และสภายุโรปได้พยายามนำหลักการในปณิญาสาทว่าควยสิทธิมนุษยชนมาปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพภายในบรรดารัฐสมาชิกของตน โดยการจัดทำอนุสัญญาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน (Convention for The Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) ขึ้น ผลงานของสภายุโรปเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าได้กระทำอย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการประชุมคณะกรรมการนิศาสตร์สากลที่กรุงนิวเดลี ค.ศ. ๑๙๕๕ ก็ได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินการตามแบบอย่างของสภายุโรป ดังนั้นในบัดนี้จึงจะขอกล่าวถึง การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยสภายุโรปโดยละเอียด เพื่อเป็นแนวความคิดว่าการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนั้นควรกระทำควยวิธีใด จึงจะได้ผลดีตามเจตนารมณ์

ประวัติความเป็นมาของสภายุโรป

สภายุโรปมีประวัติและหน่วยงานโดยย่อดังนี้คือ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๑๙๕๓ อันเป็นระยะเวลาที่สงครามโลกครั้งที่สองใกล้จะสิ้นสุดลง เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิล นายกรัฐมนตรีของอังกฤษได้ประกาศแผนการที่จะจัดตั้งสภายุโรป เพื่อให้เป็นสันนิบาตชาติที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดตั้งศาลสูงเพื่อวินิจฉัยกรณีพิพาทระหว่างประเทศอีกด้วย อย่างไรก็ตามในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ประชาชนในทวีปยุโรปยังบอบช้ำจากผลแห่งสงครามโลกครั้งที่สองอยู่ จึงยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามแผนการร่วมมือระหว่างประเทศในยุโรปของเซอร์ชิลได้ แต่เซอร์ชิลเองก็ยังคงดำเนินการไปตามแผนการที่ตนได้ประกาศไว้ต่อไป จนกระทั่งเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ จึงได้มีการเชิญผู้แทนจำนวน ๒๑๓ คน จาก ๑๖ ประเทศในทวีปยุโรปและผู้สังเกตการณ์จาก ๑๐ ประเทศ มาร่วมประชุมที่กรุงเฮกโดยเรียกการประชุมนี้ว่า "Congress of Europe" และการประชุมครั้งนี้ได้เรียกร้องให้มีการรวมกลุ่มกันในทวีปยุโรป ต่อมาวันที่ ๑๘ สิงหาคม ปีเดียวกันก็ได้มีการส่งบันทึกไปยังรัฐบาลประเทศเบลเยียม ฝรั่งเศส ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักรเพื่อจัดตั้งสภายุโรป และในเดือนมีนาคม ประเทศทั้ง ๕ ดังกล่าวนี้ก็ได้ลงนามในสนธิสัญญาดังหนึ่งเรียกว่า "สนธิสัญญาแห่งบรัสเซลส์" ระบุให้มีการร่วมมือกันในทางทหาร เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ประเทศเดนมาร์ก ไอร์แลนด์ อิตาลี นอร์เวย์ และสวีเดนได้รับเชิญให้มาช่วยประเทศกลุ่มสนธิสัญญาบรัสเซลส์จัดทำกฎข้อบังคับสำหรับองค์การที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งเรียกกันในทางการว่า "The Statute of the Council of Europe" และรัฐมนตรีต่างประเทศจาก ๑๐ ประเทศได้รวมลงนามที่กรุงลอนดอนเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ซึ่งวันดังกล่าวนี้ปัจจุบันถือว่าเป็นวันยุโรป (Europe day) และในวันเดียวกันนี้เองรัฐมนตรีต่างประเทศจาก ๑๐ ประเทศก็ได้แถลงว่า "สาระสำคัญของ Statute นี้คือการจัดตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรี

(Committee of Ministers) และ "สมัชชาที่ปรึกษา (Consultative Assembly)" ซึ่งหน่วยงานทั้งสองนี้ได้มารวมกันเป็นสภายุโรป เมื่อเริ่มก่อตั้ง มีสมาชิก ๑๗ ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี สหราชอาณาจักร เติร์กี เบลเยียม กรีซ เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย สวีตเซอร์แลนด์ สวีเดน เดนมาร์ก นอร์เวย์ ไอร์แลนด์ ไชปรัส ลักเซมเบิร์ก และมอลตา และเปิดโอกาสให้ประเทศอื่น ๆ ในทวีปยุโรปเข้าร่วมเป็นสมาชิกได้อีก บทบัญญัติใน Statute นี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการร่วมมือของบรรดาประเทศสมาชิกกับสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ

สำนักงานใหญ่ของสภายุโรปตั้งอยู่ที่เมือง Strasbourg ประเทศฝรั่งเศส ภาษาที่ใช้เป็นทางการคือภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส

องค์กรสำคัญของสภายุโรป

องค์กรที่สำคัญของสภายุโรปก็คือ คณะกรรมการรัฐมนตรี (Committee of Ministers) และสมัชชาที่ปรึกษา (Consultative Assembly)

คณะกรรมการรัฐมนตรี

คณะกรรมการรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานสำคัญซึ่งปฏิบัติงานของสภายุโรปเกือบครึ่งหนึ่งของทั้งหมด คณะกรรมการ ๆ นี้เป็นผู้วินิจฉัยว่านโยบายของสภายุโรปควรดำเนินไปอย่างไร ทั้งนี้โดยที่ตนเห็นสมควรหรือตามคำแนะนำของสมัชชา การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ๆ นี้ ปกติกระทำกันในรูปของสัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งเรียกกันว่า European conventions หรือ agreements นอกจากนี้คณะกรรมการ ๆ ยังมีอำนาจที่จะยอมรับนโยบายทั่ว ๆ ไป ตามที่จะได้พิจารณากันเป็นเรื่อง ๆ ไป คำแนะนำของคณะกรรมการ ๆ นี้มีอำนาจบังคับในตัวแต่ไม่ผูกมัดรัฐบาลประเทศต่าง ๆ

คณะกรรมการรัฐมนตรีประกอบไปด้วยผู้แทนจากรัฐสมาชิกประเทศละหนึ่งคน ผู้แทนนี้แต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ปกติคณะกรรมการฯ นี้ประชุมกัน ปีละ ๒ ครั้ง คือ ที่เมือง Strasbourg ในฤดูใบไม้ผลิและที่กรุงปารีสในเดือนธันวาคม เพื่อพิจารณานโยบายสำคัญ ๆ การวินิจฉัยต่าง ๆ นี้ใช้คะแนนเสียงต่างกัน ตัวอย่างเช่น การทำคำแนะนำไปยังรัฐบาลของรัฐสมาชิกจะตองได้รับคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ ส่วน ปัญหาสำคัญรองลงมาใช้คะแนนเสียงขงมาก ๒ ใน ๓

สมัชชาที่ปรึกษา

สมัชชาที่ปรึกษาประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิกทั้งหมดซึ่งแต่ละประเทศจะส่งผู้แทนมารวมประชุมได้ตามอัตราส่วนมากน้อยของพลเมืองแต่ละประเทศ ปัจจุบันมีผู้แทนทั้งสิ้น ๑๘๓ คน และตั้งที่ป.ศ. ๑๘๕๘ อีตราเอลโดโคส่งผู้แทนสังเกตการณ์มารวมประชุมภายในการปฏิบัติหน้าที่ในสมัชชาที่ปรึกษาได้รับเอกสิทธิ์ไม้อาจถูกจับกุมตัวได้

ปกติสมัชชาจะประชุมกันทุกปี และแบ่งสมัยประชุมเป็น ๓ สมัย การประชุมแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณหนึ่งอาทิตย์และอาจมีการประชุมสมัยพิเศษตามที่ประธานสมัชชาหรือคณะกรรมการรัฐมนตรีเห็นสมควร เมื่อสมัชชาได้อภิปรายปัญหาต่าง ๆ จากรายงานแล้วก็จะแสดงความเห็นของตนเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ โดยวิธีทำคำแนะนำไปยังคณะกรรมการรัฐมนตรี ซึ่งต้องใช้คะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓ หรือโดยการลงมติหรือทำคำสั่งซึ่งใช้คะแนนเสียงข้างมากธรรมดา มตินั้นเป็นการแสดงความเห็นของสมัชชาในเรื่องที่เสนอให้พิจารณา ส่วนคำสั่งประกอบไปด้วยคำแนะนำที่แนะนำแก่ประธานสมัชชาหรือคณะกรรมการต่าง ๆ หรือแก่เลขาธิการสภายุโรป

สภายุโรปมีนโยบายดำเนินงานหลายสายโดยร่วมมือกับสหประชาชาติและองค์การอื่น ๆ ของยุโรป เช่น นโยบายการร่วมมือทางเศรษฐกิจ, ทางการศึกษา ทางกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งการร่วมมือดังกล่าวนี้กระทำในรูปของอนุสัญญาระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้

จากการทำ European Convention on Social and Medical Assistance, European Code of Social Security, European Cultural Convention, European Convention on the Equivalence of Periods of University Study, European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters เป็นต้น ฯลฯ และที่น่าสนใจที่สุดก็คือการร่วมมือกันในการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยจัดทำอนุสัญญาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) อนุสัญญานี้เริ่มมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๑๙๕๓ และประเทศภาคีต่างให้สัตยาบัน (ยกเว้นฝรั่งเศสและสวีเดน)

สาระสำคัญของอนุสัญญาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน

คำปรารภของอนุสัญญานี้ได้อ้างถึงปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติไว้ในอันดับแรก ก็โดยคำนึงถึงว่าปฏิญญานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประกันโดยสากลและมีประสิทธิภาพซึ่งการยอมรับและรักษาไว้ซึ่งสิทธิต่าง ๆ ที่ระบุไว้ และสภายุโรปเป็นการบรรลุถึงการร่วมมือระหว่างสมาชิก และวิธีการอันหนึ่งซึ่งในจุดมุ่งหมายที่ควรคำนึงตามนั้นก็คือการชำระและทำให้ประจักษ์ผลซึ่งสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน

ม. ๑ ได้บัญญัติว่า รัฐสัญญาทั้งหมดจะก่อให้เกิดประกันแก่บุคคลทุกคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตนซึ่งสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในหมวดที่ ๑ ของอนุสัญญานี้

หมวดที่ ๑ ได้ระบุถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับการคุ้มครองดังนี้คือ มาตรา ๒ - ๕ ยืนยันสิทธิในการครองชีวิตภายใต้การคุ้มครองของกฎหมาย เสรีภาพจากการเป็นทาสหรือการบังคับใช้แรงงานและเสรีภาพจากการจับกุมหรือกักขัง เว้นแต่จะได้อำนาจตามกระบวนการของกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยสิทธิที่จะดำเนินวิธีการ "Habeas Corpus"

(ทำนองเดียวกับมาตรา ๕๐ แห่ง ป.วิ.อาญาของประเทศไทย) และสิทธิที่จะได้รับค่า
สินไหมทดแทนสำหรับการจับกุมหรือกักขังโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๖ - ๘ บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา เช่น บุคคลที่ถูก
กล่าวหาในคดีอาญาจะต้องได้รับการพิจารณาคดีด้วยความเป็นธรรมและเปิดเผย โดยศาล
ที่เป็นอิสระและตั้งขึ้นโดยกฎหมาย บุคคลที่ถูกกล่าวหาในทางคดีอาญาจะได้รับการสันนิษฐาน
ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่าใคร่กระทำความผิดตามกฎหมาย ม. ๘ - ๑๒ บัญญัติถึงซึ่ง
สิทธิส่วนตัวและชีวิตภายในครอบครัว เสรีภาพในการนับถือศาสนาและการแสดงออกซึ่ง
ความคิดเห็น เสรีภาพในการสมาคมและการประชุมกัน และสิทธิในการแต่งงาน

มาตรา ๑๓ บัญญัติเรียกร้องให้บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิได้รับการแก้ไขความเดือดร้อน
นั้นจากผู้อำนาจในประเทศของตน แมว่าการละเมิดนั้นจะเกิดจากการกระทำของบรรดา
บุคคลที่กระทำในทางราชการก็ตาม

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติในการใช้สิทธิโดยคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ
เช่น เพศ เชื้อชาติ ผิว ภาษา ศาสนา หรือความคิดเห็นในทางการเมือง

มาตรา ๑๕ ยินยอมให้รัฐชาติซึ่งตกอยู่ระหว่างสงครามหรือเหตุฉุกเฉินใช้มาตรการ
ต่าง ๆ ซึ่งนอกเหนือไปจากพันธกรณีตามอนุสัญญา แต่จะต้องแจ้งถึงมาตรการ เหล่านั้นพร้อม
ด้วยเหตุผลไปยังเลขาธิการแห่งสภายุโรป

มาตรา ๑๖ - ๑๘ ยอมให้มีการจำกัดบทบาททางการเมืองของคนต่างด้าว ห้าม
มิให้ใช้สิทธิที่จะร่วมในการกระทำใด ๆ อันมีวัตถุประสงค์ที่จะทำลายสิทธิมนุษยชนหรือเสรี-
ภาพและการจำกัดนี้จะกระทำใต้อำนาจของอนุสัญญาได้ระบุไว้เท่านั้น สุกท้ายมาตรา ๑๗
บัญญัติว่า "เมื่อได้รับการเรียกร้องจากเลขาธิการสภายุโรป รัฐชาติจะต้องให้รายละเอียด
ของการปฏิบัติการต่าง ๆ ตามกฎหมายภายในของรัฐนั้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติ
ของอนุสัญญา"

เมื่อเปรียบเทียบอนุสัญญา เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐานของ สภายุโรปกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกันแล้ว จะเห็นได้ว่ามีข้อความคล้ายคลึงกันอย่างมาก กล่าวคือ ต่างมีจุดประสงค์ที่จะให้รัฐต่าง ๆ ให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐานแก่บุคคลที่อยู่ในเขตแดนของรัฐนั้น ๆ และระบุสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองไว้คล้ายคลึงกันแต่สิทธิที่ระบุไว้ในอนุสัญญานั้นมีรายละเอียดมากกว่าและมีข้อความชัดเจนกว่าสิทธิที่ระบุไว้ในปฏิญญา พร้อมทั้งจัดตั้งเครื่องมือที่จะทำให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องมือที่สำคัญดังกล่าวนี้ก็คือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ศาลสิทธิมนุษยชนและคณะกรรมการรัฐมนตรีแห่งสภายุโรป นอกจากนี้จุดเด่นของอนุสัญญาก็คือการ เปิดโอกาสให้เอกชนที่ถูกละเมิดสิทธิมีสิทธิยื่นคำร้องทุกข์โดยตัวตนเองและวิธีการนี้รัฐภาคีจำนวน ๑๑ รัฐต่างให้การรับรอง ซึ่งปรากฏว่าในวันที่ ๑ เดือนมกราคม ๑๙๖๗ มีเอกชนยื่นคำร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการถึง ๓,๐๐๑ ราย และในจำนวนนี้มี ๔๒ รายที่รับไว้พิจารณาต่อไป

วิธีคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ศาลสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการรัฐมนตรี มีวิธีการดังนี้คือ :-

๑. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป

มาตรา ๑๕ แห่งอนุสัญญา ฯ ใ้ระบุให้จัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปขึ้น เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาข้อผูกพันต่าง ๆ ระหว่างรัฐภาคี คณะกรรมการประกอบไปด้วยสมาชิกซึ่งมีจำนวนเท่ากับจำนวนรัฐภาคี

(ม.๒๐) ฉะนั้นปัจจุบันจึงมีกรรมการ ๑๖ คน (เนื่องจากที่บางประเทศที่เป็นสมาชิกสภา-ยุโรปยังไม่ได้ให้สัตยาบันแก้อนุสัญญา) คณะกรรมการนี้เลือกตั้งโดยคณะกรรมการรัฐมนตรี จากรายชื่อที่กำหนดขึ้นโดยสมัชชาที่ปรึกษา (ม.๒๑) และขึ้นอยู่กับการสนับสนุนของกลุ่มแทนของรัฐภาคีในสมัชชา คณะกรรมการชุดหนึ่งดำรงตำแหน่งมีระยะเวลา ๖ ปี และอาจถูกเลือกซ้ำได้อีก (ม.๒๒) กรรมการแต่ละคนมีอำนาจเต็มที่โดยไม่ขึ้นต่อผู้ที่เลือกหรือสนับสนุนตนร วมทั้ง ประเทศที่ตนสังกัดอยู่ด้วย (ม.๒๓)

คณะกรรมการได้ตกลงให้สำนักงานของตนอยู่ร่วมกับสำนักงานสภายุโรป คือที่เมือง Strasbourg

อำนาจของคณะกรรมการ

อำนาจของคณะกรรมการ อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๔ ทางด้วยกันคือ

- ก. คำวินิจฉัยในทางนิติศาสตร์
- ข. คำวินิจฉัยมูลกรณีที่เกิดขึ้น
- ค. เกี่ยวกับเรื่องเวลา
- ง. เกี่ยวกับวิธีที่เกี่ยวข้อง

ก. คณะกรรมการอาจดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในเขตอำนาจของรัฐภาคี ซึ่งไม่เพียงแต่อาณาเขตของรัฐต่าง ๆ ในยุโรปเท่านั้น แต่ยังรวมถึงอาณาเขตอื่น ๆ ซึ่งอนุสัญญานี้ครอบคลุมไปถึง ทั้งนี้โดยประกาศของรัฐสัญญาเป็นกรณี ๆ ไปดังที่มาตรา ๒๓ ได้บัญญัติไว้ เช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ก็ได้ประกาศทำนองนี้ว่าให้การปฏิบัติการของคณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจครอบคลุมถึง Surinam และ Ten Natherlands Antiller ประเทศอังกฤษก็ได้ประกาศว่า อำนาจของคณะกรรมการครอบคลุมไปถึงดินแดน ๘๒ แห่ง (บางแห่งได้เป็นเอกราชไปแล้ว)

ข. คณะกรรมการอาจดำเนินการในกรณีที่รัฐสัญญาใดละเมิดสิทธิต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในอนุสัญญา และในโปรโตคอล และเฉพาะสิทธิที่ได้รับการคุ้มครองแล้วเท่านั้น

ค. คณะกรรมการอาจดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งตกอยู่ในบังคับของอนุสัญญา โดยมีรัฐภาคีเกี่ยวข้องด้วย กล่าวโดยทั่ว ๆ ไปหมายความว่า กรณีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๓ เดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๕๓ อันเป็นเวลาที่มีอนุสัญญา นี้มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป

ง. คณะกรรมการอาจดำเนินการเกี่ยวกับคำร้องซึ่งยื่นโดยรัฐสัญญา (ม.๒๔) และอาจพิจารณาคำร้องที่ยื่นโดยเอกชนหรือองค์การที่ไม่ใช่รัฐบาลหรือกลุ่มชนต่าง ๆ คำร้องที่ถูกต้องกล่าวหาโดยยอมรับโดยแจ้งชัดว่าคณะกรรมการมีอำนาจรับคำร้องเหล่านั้นไว้ (ม.๒๕)

ในกรณีที่ เป็นคำร้องที่ ยื่นโดยรัฐแล้ว รัฐถูกรัฐมีสิทธิยื่นคำร้องกล่าวหาว่าได้มีการละเมิดข้ออนุสัญญาไม่เพียงแต่ที่กระทำต่อบุคคลของประเทศตนเท่านั้น แต่ยังสามารถยื่นคำร้องกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ว่าได้มีการละเมิดอนุสัญญาต่อบุคคลซึ่งมิใช่คนในประเทศใดอีกด้วย กรณีที่เกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลกรีซได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการ กล่าวหาประเทศอังกฤษ กรณีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในไซปรัส ทั้งที่ขณะนั้น เกาะไซปรัสยังเป็นอาณานิคมของอังกฤษอยู่ และประเทศออสเตรเลียร้องเรียนต่อคณะกรรมการ กล่าวหาประเทศอิตาลี เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กหนุ่ม ๖ คน ซึ่งมีสัญชาติอิตาลีแต่พูดภาษาเยอรมัน

เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๑๙๖๗ คณะกรรมการได้รับคำร้องเรียนจากรัฐ ๗ กรณีด้วยกัน ๒ กรณีแรกได้กล่าวข้างต้นแล้ว ส่วนอีก ๕ กรณีมีดังต่อไปนี้ คือ กรณีแรกเป็นเรื่องที่รัฐบาลกรีซยื่นคำร้องกล่าวหาประเทศอังกฤษในปี ๑๙๕๖ เกี่ยวกับเหตุการณ์ในไซปรัส และอีก ๔ กรณี เป็นเรื่องที่รัฐบาลเดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน และเนเธอร์แลนด์ ได้กล่าวหาว่ารัฐบาลกรีซโดยมีรัฐบาลไอซ์แลนด์ เบลเยียม และลักเซมเบิร์ก ได้แสดงการสนับสนุนคำร้องเรียนของรัฐบาลทั้ง ๔ ดังกล่าว

คำร้องของเอกชนซึ่งกล่าวหาว่ารัฐและรัฐเหล่านั้นได้ยอมรับโดยชัดแจ้งว่าคณะกรรมการมีอำนาจรับคำร้องเช่นว่านี้ไว้ตาม ม.๒๕ นั้น มีจำนวนมากกว่าคำร้องเรียนที่รัฐต่อรัฐประท้วงกันเอง รัฐที่ให้สัตยาบันแก่อนุสัญญา และได้ประกาศยอมรับวิธีการให้เอกชนร้องเรียนรัฐได้มีเพียง ๑๑ รัฐ คือ ออสเตรเลีย เบลเยียม เคนมาร์ค สหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน ไอซ์แลนด์ ไอร์แลนด์ ดุกแอมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน และอังกฤษ ระหว่างวันที่ ๕ กรกฎาคม ๑๙๕๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๑๙๖๗ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่คณะกรรมการเริ่มรับคำร้องเรียนจากเอกชน ปรากฏว่าคำร้องเรียนมีจำนวนถึง ๓,๔๕๐ กรณีด้วยกัน

สิทธิของเอกชนที่จะยื่นคำร้องเรียนดังกล่าวเป็นเครื่องมืออันแท้จริงของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการที่อนุสัญญานี้ให้สิทธิเอกชนยื่นคำร้องเรียนต่อองค์การระหว่างประเทศที่ทำหน้าที่คล้ายศาลดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

วิธีดำเนินงานของคณะกรรมการ

กล่าวโดยกว้าง ๆ มีอยู่ ๓ ชั้น คือ

๑. เป็นการตรวจสอบของคณะกรรมการว่าจะรับคำร้องเรียนนั้นไว้หรือไม่
๒. เป็นการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับคำร้องเรียนที่รับไว้
๓. เป็นการตรวจสอบของคณะกรรมการเต็มคณะเกี่ยวกับคำร้องเรียนที่รับไว้

๑. การตรวจสอบเพื่อจะรับคำร้องเรียน

คณะกรรมการจะทำการตรวจสอบคำร้องเรียนซึ่งยื่นโดยรัฐบาลหรือโดยเอกชน เพื่อวินิจฉัยคำร้องเรียนนั้นว่าควรรับไว้พิจารณาหรือไม่ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือคำร้องเรียนนั้นอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการที่จะพิจารณาได้และเขาจะสนใจตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาหรือไม่ การปฏิบัติการชั้นนี้คณะกรรมการทำหน้าที่เหมือนศาลและจะอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการในชั้นนี้ไม่ได้

มาตรา ๒๖ ได้กำหนดเงื่อนไขไว้สองประการ ซึ่งคณะกรรมการจะต้องนำมาใช้ประกอบการพิจารณารองเรียนทั้งของรัฐบาลและของเอกชนด้วยเสมอ คือ หนึ่ง ก่อนที่ยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ทั้งรัฐหรือเอกชนจะต้องใช้วิธีการแก้ไขภายในประเทศทั้งหมดเสียก่อน และสอง คำร้องเรียนนั้นจะต้องยื่นภายใน ๖ เดือนนับจากวันที่การวินิจฉัยภายในประเทศได้ถึงที่สุด

เงื่อนไขอีก ๕ ประการซึ่งกำหนดขึ้นโดยมาตรา ๒๗ และใช้สำหรับคำร้องเรียนที่ยื่นโดยเอกชนเท่านั้น คือ คำร้องเรียนนี้จะต้องไม่ใช่บุตรสนเท่ห์ จะต้องไม่มีสาระสำคัญเป็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการได้เคยวินิจฉัยเรียบร้อยแล้ว หรือต้องไม่ใช่เรื่องที่ยื่นต่อองค์การระหว่างประเทศอื่นไว้เรียบร้อยแล้ว จะต้องไม่ขัดต่อพันธสัญญาของอนุสัญญา จะต้องไม่ปราศจากมูลความจริงอย่างชัดเจน จะต้องไม่เป็นการใช้สิทธิร้องเรียนโดยไม่ชอบ

ในการพิจารณาคำร้องเรียนของคณะกรรมการนั้น ส่วนใหญ่เป็นการตรวจสอบเพื่อจะรับหรือไม่รับคำร้องเรียนเหล่านี้ และภายหลังจากที่คณะกรรมการได้พิจารณาคำให้การ เป็นลายลักษณ์อักษร หรือคำให้การด้วยปากของคู่กรณีแล้ว ส่วนใหญ่จะวินิจฉัยว่าคำร้องเรียนนั้นไม่ควรรับไว้พิจารณา เหตุผลประการสำคัญที่ไซ้ยกคำร้องเรียนก็คือ ผู้ร้องเรียนไม่ได้ใช้วิธีแก้ไขภายในให้หมดสิ้นตาม ม.๒๖ เสียก่อน และในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๑๙๖๗ ได้มีการแถลงว่า คณะกรรมการได้รับคำร้องเรียนของเอกชนจำนวน ๔๘ ราย และคำร้องเรียนของรัฐบาล ๒ รายไว้พิจารณาต่อไป

๒. การตรวจสอบโดยคณะอนุกรรมการในกรณีที่คณะกรรมการได้แถลงว่ารับคำร้องไว้พิจารณาต่อไป

เมื่อคำร้องเรียนได้ถูกรับไว้เพื่อพิจารณาต่อไปแล้ว คำร้องเรียนนั้นก็จะถูกตรวจสอบโดยคณะอนุกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวน ๗ คน คณะอนุกรรมการมี

หน้าที่ของปฏิบัติ ๒ ประการ คือ ประการแรกของสรุปข้อเท็จจริงของกรณีฟ้องเรียนกันเสียก่อน ซึ่งทำให้คณะกรรมการทำหน้าที่คล้ายผู้พิพากษาไต่สวนโดยอนุโลม และคณะกรรมการจะต้องพยายามไกล่เกลี่ยเพื่อให้มีการประนีประนอมกันฉันมิตร ถ้าคณะกรรมการได้ทำให้เกิดการประนีประนอมกันโดยยึดตามหลักสิทธิมนุษยชนซึ่งกำหนดไว้ในอนุสัญญาแล้ว คณะกรรมการก็จะเขียนสรุปรายงานสั้น ๆ เกี่ยวกับข้อเท็จจริงและการแก้ไขที่ไต่กระทำไป (ม.๓๐) ถ้าความพยายามที่จะให้มีการประนีประนอมกันไม่ประสบความสำเร็จ คำร้องเรียนนี้ก็จะถูกยื่นต่อคณะกรรมการเต็มคณะซึ่งจะพิจารณาเรื่องนี้โดยอาศัยจากรายงานที่คณะกรรมการได้เสนอขึ้นมา

๓. การตรวจสอบโดยคณะกรรมการในกรณีที่คำร้องเรียนได้ถูกรับไว้พิจารณา

ในกรณีที่ความพยายามที่จะไกล่เกลี่ยได้ประสบความสำเร็จแล้ว คณะกรรมการเต็มคณะจะต้องทำรายงานขึ้นโดยกล่าวถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นพร้อมกับให้ความคิดเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นได้แสดงให้เห็นถึงการที่รัฐที่เกี่ยวข้องได้กระทำการละเมิดอนุสัญญาหรือไม่ (ม.๓๑) วิธีการของคณะกรรมการชุดนี้ไม่มีผลเหมือนคำพิพากษาของศาลเพราะไม่ได้ทำคำวินิจฉัยที่มีผลบังคับโดยตนเอง แต่เป็นการทำรายงานประกอบความเห็นเท่านั้นถึงแม้ว่าความเห็นนี้จะไม่มีผลผูกพันก็ตาม แต่ประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งของรายงานและความเห็นนี้ว่า การกระทำต่าง ๆ ของรัฐที่เป็นสมาชิกล้วนได้รับอิทธิพลไปจากรายงานและความเห็นนี้ รายงานของคณะกรรมการนี้จะถูกรักษาไว้เป็นความลับและจะตีพิมพ์ต่อเมื่อเรื่องใดถูกนำไปพิจารณาอย่างศาล หรือถ้าคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาเห็นควร หรือในบางครั้งโดยการวินิจฉัยของคณะกรรมการเอง ในกรณีที่เรื่องฟ้องเรียนนี้ได้ถูกถอนคืนไปภายหลังจากที่ได้มีการแถลงการณ์ว่าได้รับไว้พิจารณาต่อไปแล้ว

รายงานประกอบความเห็นของคณะกรรมการชุกนี้ เป็นจุดเริ่มต้นไปสู่การดำเนินการอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งจะมีการวินิจฉัยที่มีผลผูกมัดคู่กรณี โดยรายงานนี้จะถูกส่งไปยังคณะกรรมการรัฐมนตรีแห่งสภายุโรป และจะถูกส่งไปยังรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย และจะเกิดผลตามมาดังนี้คือ.-

๑. เรื่องนี้อาจถูกส่งไปพิจารณาไปยังศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป โดยการเห็นชอบของคณะกรรมการหรือโดยรัฐคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

๒. ถ้าเรื่องนี้ไม่ถูกส่งไปพิจารณาไปยังศาลภายใน ๓ เดือน คณะกรรมการรัฐมนตรีจะทำการวินิจฉัยพิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยคะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓ (ม.๓๒ วรรค ๑) ฉะนั้น จึงมีองค์ ๒ อย่างที่ไ้รับมอบอำนาจให้ทำคำวินิจฉัยภายใต้กฎข้อบังคับที่กำหนดไว้โดยอนุสัญญา คือ อำนาจทางศาลซึ่งได้แก่ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป และอำนาจทางการเมืองคือคณะกรรมการรัฐมนตรีแห่งสภายุโรป

ถ้าคณะกรรมการรัฐมนตรีเห็นว่าคำร้องเรียนนั้นเป็นจริงก็จะกำหนดระยะเวลาให้รัฐคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องกับคำเนิมาตกรการต่าง ๆ ที่จะไ้กำหนดไว้ในคำวินิจฉัย (ม.๓๒ วรรค ๒) ถ้ารัฐดังกล่าวไม่คำเนิมาตกรการให้เป็นที่พอใจภายในระยะเวลาแล้วคณะกรรมการรัฐมนตรีจะวินิจฉัยด้วยคะแนนเสียงข้างมากตามที่ระบุไว้ในวรรค ๑ ว่า ควรจะให้คำวินิจฉัยเดิมของตนมีผลประการใดและจะตีพิมพ์รายงาน (ม. ๓๒ วรรค ๓)

ตัวอย่างเรื่องทีคณะกรรมการรัฐมนตรีเคยพิจารณามาแล้วคือ เรื่องแรกเกี่ยวกับปัญหาระหว่างรัฐซึ่งอออสเตรียได้กล่าวหาอิตาลีในเรื่องการพิจารณาคดีเด็กหนุ่ม ๒ คนว่าไ้ทำการฆาตกรรมเจ้าหน้าที่ศุลกากรอิตาลีที่ Upper Adige South Tyrol อันเป็นเขตที่ประชาชนพูดภาษาเยอรมัน ขอกล่าวหาที่ว่ามีว่า การพิจารณาคดีดังกล่าวไม่เป็นไปตามมาตรฐานความยุติธรรมที่ระบุไว้ในอนุสัญญา แต่คณะกรรมการรัฐมนตรีและคณะกรรมการไ้สรุปลในปี ๑๙๖๓ ว่า ไม่มีการละเมิดทออนุสัญญาแต่อย่างใด ขณะเดียวกันคณะกรรมการรัฐมนตรีไ้ให้ขอติคเห็นไปยังรัฐบาลที่เกี่ยวข้องว่าควรจะไ้ให้ความเมตตาแก่นักโทษดังกล่าวด้วย

เรื่องที่สอง เป็นเรื่องกล่าวหากันหลายกรณี (Ofner and Hopfinger V. Austria และ Pataki and Dunshirn V. Austria) เกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของออสเตรียซึ่งบัญญัติว่า ในกรณีทั่ว ๆ ไปการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการอุทธรณ์คดีอาญานั้นศาลอุทธรณ์จะใช้วิธีพิจารณาคดี (โดยผู้อุทธรณ์หรือทนายของเขาไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการพิจารณาคดี) ซึ่งการพิจารณาคดีนี้กระทำภายหลังจากฟังคำของอัยการแล้ว ผู้อุทธรณ์จำนวนมากที่คดีของตนได้รับการพิจารณาโดยวิธีดังกล่าวร้องเรียนว่าเป็นการละเมิดข้อ ม. ๖ แห่งอนุสัญญา ซึ่งให้ประกันสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยยุติธรรม ระหว่างที่คณะกรรมการกำลังพิจารณาคำร้องเรียนเหล่านี้ รัฐบาลออสเตรียก็ได้เสนอกฎหมายต่อรัฐสภาแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้สอดคล้องกับอนุสัญญา และกฎหมายฉบับนี้ได้ออกใช้เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ และกฎหมายอีกฉบับหนึ่งลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๑๙๖๓ ได้อนุญาตให้มีการรับฟังคำของผู้อุทธรณ์ซึ่งอุทธรณ์ของคนเหล่านั้นได้ถูกพิจารณาตามวิธีของกฎหมายเก่า อย่างไรก็ตาม คำร้องเรียนของบุคคลเหล่านั้นได้ถูกประกาศโดยคณะกรรมการว่า สอดคล้องกับวิธีพิจารณาต่อไป

ต่อมาคณะกรรมการได้แสดงความเห็นอีกว่า เรื่องนี้ได้มีการละเมิดข้ออนุสัญญาจริง แต่มีการแก้ไขความเดือดร้อนนั้นแล้ว คณะกรรมการรัฐมนตรีก็เห็นด้วยกับเหตุผลของคณะกรรมการฯ และแสดงความพอใจที่รัฐบาลออสเตรียได้เสนอมাত্রการทางกฎหมายใหม่อันสอดคล้องกับอนุสัญญา แล้วจึงวินิจฉัยว่าไม่จำเป็นต้องปฏิบัติอื่นใดอีกต่อไป

ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป

ศาลนี้ประกอบไปด้วยผู้พิพากษาซึ่งมีจำนวนเท่ากับสมาชิกของสภายุโรป (ม.๓๔) ดังนั้น ในปัจจุบันจึงมีผู้พิพากษา ๑๔ คน ผู้พิพากษาเหล่านี้เลือกตั้งโดยสมาชิกที่ปรึกษาแห่งสภายุโรป จากรายชื่อผู้สมัครซึ่งรัฐสมาชิกได้ยื่นเสนอ แต่ละรัฐสิทธิเสนอชื่อผู้สมัครเข้า

แข่งขันได้ ๓ คน และผู้สมัครอย่างน้อย ๒ คนต้องถือสัญชาติของรัฐที่เป็นผู้เสนอชื่อ และจะ
มีการ เลือกตั้งผู้พิพากษาเพื่อดำรงตำแหน่งทุกระยะเวลา ๕ ปี ถึงแม้ว่าอนุสัญญานี้จะไม่ได้
มีข้อความบัญญัติให้ศาลนี้มีความเป็นอิสระก็ตามแต่ก็จำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามหน้าที่ของ
ศาลทั่ว ๆ ไป คือ เป็นองค์การทางตุลาการ นอกจากนี้กฎข้อบังคับของศาลเองก็ประกอบ
ไปด้วยบทบัญญัติซึ่งกล่าวถึงความ เป็นอิสระของผู้พิพากษาไว้ด้วย ศาลนี้มีสำนักงาน รวมอยู่ที่
สำนักงานของสภายุโรป คือที่เมือง Strasbourg เช่นเดียวกัน

เขตอำนาจของศาล

ม. ๔๔ บัญญัติว่า คณะกรรมาธิการ หรือ รัฐบาลแห่งอนุสัญญาฯ นี้เท่านั้นที่มีสิทธินำ
คดีไปสู่การพิจารณาของศาลได้ ศาลนี้มีอำนาจพิจารณาคดีได้ทุกชนิดที่เกี่ยวกับการแปล
ความหมายของอนุสัญญาฯ และเกี่ยวกับคำฟ้องที่ รัฐบาลหรือคณะกรรมาธิการ ได้ยื่นตาม
ม. ๔๔ แห่งอนุสัญญาฯ นี้

ศาลไม่มีอำนาจที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีได้เองโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้เพราะใน
ขั้นแรก ก่ออำนาจของศาลจะต้องได้รับการยอมรับโดย รัฐบาลที่เกี่ยวข้องเสียก่อน (ม. ๔๖)
รัฐบาลนี้อาจแสดงยอมรับอำนาจศาลนี้ โดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีเงื่อนไขเล็กน้อยเปลี่ยนกับ รัฐบาล
บางส่วน หรือ รัฐบาลจำนวนหนึ่งหรือยอมรับโดยมีกำหนดระยะเวลาก็ได้ คำแถลงยอมรับ
อำนาจศาลนี้กระทำโดยแจ้งไปยังเลขาธิการสภายุโรป และเลขาธิการฯ จะส่งสำเนา
คำแถลงไปยัง รัฐบาลอื่น ๆ ปัจจุบันรัฐจำนวน ๑๑ รัฐจากจำนวนทั้งหมด ๑๖ รัฐ ได้ยอมรับ
อำนาจของศาล ซึ่งได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ค สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
ไอซ์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน และสหราชอาณาจักร และสำหรับ
สหราชอาณาจักรนี้โดยยอมรับอีกคำว่ายว่าศาลนี้มีเขตอำนาจครอบคลุมไปถึงดินแดนโพ้นทะเล
๑๔ แห่งซึ่งคนเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศของดินแดนเหล่านั้น

ประเทศคู่สัญญาที่เหลือยอมรับเขตอำนาจศาลเป็นเฉพาะคดีไป ศาลจะพิจารณาคดีใดก่อนเมื่อ
คณะกรรมการใดแจ้งว่าไม่สามารถทำให้เกิดการตกลงกันได้ฉันมิตรและภายในระยะ
เวลาสามเดือนตามที่บัญญัติไว้ใน ม.๗๒

ภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๔๔ ผู้มีสิทธินำคดีมาให้ศาลพิจารณา มีดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการ
๒. รัฐบาลซึ่งบุคคลถือสัญชาติตนเป็นผู้เสียหาย
๓. รัฐบาลซึ่งได้นำคดีไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ
๔. รัฐบาลซึ่งโต้แย้งคำร้องเวียน

ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งกันว่าศาลมีอำนาจพิจารณาคดีใดหรือไม่ ให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัย
เพื่อยุติข้อโต้แย้งดังกล่าวนี้ (ม.๔๕)

กระบวนการพิจารณาคดีของศาล

กระบวนการพิจารณาคดีของศาลนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการพิจารณาคดีของศาลโลก
ขอแตกต่างที่สำคัญระหว่างหน้าที่ของศาลกับหน้าที่ของคณะกรรมการ ก็คือ โดยหลักการ
ศาลนี้ปฏิบัติหน้าที่โดยองค์คณะตุลาการจำนวน ๗ คน อย่างไรก็ตาม ขอบบังคับของศาลไคร้บุ
ว่า ในบางกรณีองค์คณะดังกล่าวจะต้องสละอำนาจของตนเองเพื่อประโยชน์ขององค์คณะ
ผู้พิพากษาทั้งหมด (ที่ประชุมใหญ่) และปรากฏว่าองค์คณะตุลาการก็ได้เคยส่งเรื่อง ๆ หนึ่ง
ไปสู่การพิจารณาของที่ประชุมใหญ่มาแล้ว

รายงานของคณะกรรมการเกี่ยวกับคดีคือจุดเริ่มต้นของการพิจารณาคดี ตามปกติ
วิธีพิจารณานั้นแบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน คือ ในชั้นลายลักษณ์อักษรซึ่งรัฐกรณีและคณะกรรมการ
ริการ จะแลกเปลี่ยนบันทึกข้อเสนอและการแถลงการณ์โต้ตอบกัน และในชั้นฟังคำคู่ความซึ่ง
กระทำกันโดยการฟังคำคู่ความซึ่งมาปรากฏตัว คือ รัฐกรณีและผู้แทนคณะกรรมการ

ปกติการฟังคำคู่ความนี้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่ศาลจะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น

คณะกรรมการทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลระหว่างที่มีการพิจารณา ทั้งนี้เพื่อจะแสดงต่อศาลถึงเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของยุโรป ซึ่งกำหนดไว้ในอนุสัญญา แต่อย่างไรก็ดีคณะกรรมการไม่ใช่กรณีในคดีดังกล่าว ปกติคณะกรรมการจะส่งผู้แทนมายังศาลเป็นจำนวน ๓ คนเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว และหน้าที่อันสำคัญอันหนึ่งก็คือการสอดส่องว่าได้มีการเข้าใจรายงานของคณะกรรมการถูกต้องหรือไม่

ผู้ยื่นคำร้องเรียนซึ่งเป็นเอกชนดังกล่าวดำเนินคดีมาแล้วข้างต้นไม่อาจจะนำคดีมาฟ้องร้องยังศาลด้วยตนเอง และไม่อาจเป็นกรณีในการพิจารณาคดีได้ด้วย แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้ยื่นจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีเลย เพราะตามระเบียบข้อบังคับของศาลก็มีทางที่ผู้ยื่นจะเข้ามีส่วนร่วมในคดีได้ ตัวอย่างเช่น ในฐานะพยาน แต่โดยหลักใหญ่แล้วจะต้องทำให้คณะกรรมการ เชื่อได้ว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้เขาเข้าแสดงข้อคิดเห็นต่อศาล

สรุปการปฏิบัติงานของศาล

เมื่อคดีใดนำมาสู่ศาลก็ยังคงเป็นไปได้ที่จะมีการ ประนีประนอมกัน แต่ศาลจะยอมรับการ ประนีประนอมนั้นก็ต่อเมื่อเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ในกรณีพิเศษศาลอาจจะไม่ดำเนินคดีดังกล่าวต่อไป หรืออาจจะจำหน่ายบัญชีเสียก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องหลังจากที่ได้ปรึกษากับคณะกรรมการแล้ว อย่างไรก็ตามปกติการสรุปผลการดำเนินงานขั้นสุดท้ายของศาลกระทำในรูปของคำพิพากษานั้นเอง โดยศาลจะวินิจฉัยว่ามีการละเมิดคอบทบัญญัติของอนุสัญญาหรือไม่ ถ้าศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าคำวินิจฉัยหรือมาตรการ ที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หรือผู้มีอำนาจอื่นใดของรัฐภาคีใดกระทำไปนั้นขัดต่อพันธกรณีของรัฐภาคีจำต้องปฏิบัติตาม อนุสัญญานี้ทั้งหมดหรือบางส่วน และถ้ากฎหมายภายในของรัฐภาคีดังกล่าวได้บทบัญญัติซึ่งใช้ คำทำขวัญเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการ วินิจฉัยหรือมาตรการ นี้เพียงบางส่วน ถ้าศาลเห็น

จำเป็นศาลจะระบุในคำพิพากษาว่า ให้มีการปฏิบัติจนเป็นที่พอใจแก่ผู้เสียหายด้วยก็ได้ (ม.๕๐) พร้อมทั้งให้เหตุผลในการวินิจฉัยนั้นด้วย และถ้าคำพิพากษาไม่ได้รับคะแนนเสียง เป็นเอกฉันท์ ผู้พิพากษาคนหนึ่งคนใดมีสิทธิทำความเห็นแย้งได้ (ม.๕๑) คำพิพากษาของ ศาลถือว่าถึงที่สุดไม้อาจจะอุทธรณ์ต่อไปอีกได้ คำพิพากษานี้มีผลผูกมัด ฐานะที่เป็นคู่ความ โดยคณะกรรมการรัฐมนตรีแห่งสภายุโรป จะเป็นผู้ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษา ดังกล่าว

คดีแรกที่ศาลได้พิจารณาคือ คดีที่มีชื่อว่า "The Lawless case" คือผู้ร้องใน คดีนี้ร้องเรียนว่า ตนถูกคุมขังโดยไม่มี การพิจารณาคดีในข้อหาที่ว่าต้องสงสัยว่าเป็นสมาชิก กองทัพสาธารณรัฐไอริชหลังจากที่เกิดความไม่สงบขึ้นในฤดูร้อน ค.ศ. ๑๙๕๖ รัฐบาลไอริช ได้อ้างว่าตนมีเหตุจำเป็นตาม ม. ๑๕ ของอนุสัญญาที่ว่า "มีเหตุฉุกเฉินสาธารณสุข ความ ต่อชีวิตของประเทศชาติ" ศาลได้พิพากษาในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๑ ว่า มาตรการ ของรัฐบาลไอริชนี้ "จำเป็นอย่างยิ่งยวดสำหรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น" และในคำพิพากษานี้ ศาลยังได้แยกพิพากษาเกี่ยวกับข้อโต้แย้งของรัฐบาลไอริชเป็น ๒ ส่วน คือ ศาลได้ยืนยัน สิทธิของคณะกรรมการที่จะรับและแจ้งข้อกล่าวหาเกี่ยวกับความเห็นของผู้ร้องโดยเขียนไว้ใน รายงานของตนเหมือนกับที่รับจากผู้ร้องในระหว่างการพิจารณาคดี ถึงแม้ว่าเอกชนไม่ อาจเป็นคู่ความที่แท้จริงในการพิจารณาคดีของศาลก็ตาม

คดีต่อมาที่ศาลได้พิจารณาคือ คดีที่มีชื่อว่า "De Becker case" คดีนี้เกี่ยวกับ บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาของเบลเยียม ซึ่งโจทก์ในคดีนี้มีฐานะเป็นนักหนังสือพิมพ์ เคยถูกศาลพิพากษาเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ว่า คุ้มมือกับเยอรมันระหว่างสงครามถูกจำคุก ตลอดชีวิต ทอมอดกเหลือจำคุกสิบเจ็ดปี ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ เขาได้รับการปลดปล่อยโดยมี เงื่อนไขแต่ยังถูกตัดสิทธิทางแพ่ง รวมทั้งถูกตัดสิทธิไม่ให้มีส่วนร่วมในการจัดการ เป็น - บรรณาธิการ พิมพ์หรือออกสิ่งพิมพ์หรือสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ เขาได้ร้องเรียนว่าการตัดสิทธิ

ตั้งกล่าวเป็นการละเมิดคอมมาตรา ๑๐ แห่งอนุสัญญาฯ ซึ่งได้ให้หลักประกันเสรีภาพแห่งการ
แสดงความคิดเห็นหลังจากที่คณะกรรมการได้เขียนรายงานและส่งเรื่องไปให้ศาลพิจารณา
แล้ว ประมวลกฎหมายอาญาของเบลเยียมเกี่ยวกับเรื่องท้องเรียนนี้ก็ได้ถูกแก้ไข และศาล
ก็ได้วินิจฉัยตามการตกลงกันซึ่งกระทำระหว่างคณะกรรมการและรัฐบาลเบลเยียมว่าให้
จำหน่ายเรื่องนี้ออกจากบัญชีสารระบบความของศาล

ในเดือนมิถุนายน ๑๙๖๕ คณะกรรมการได้ส่งเรื่องไปให้ศาลพิจารณา ๖ คดี
ซึ่งเป็นคดีเรียกว่า "BELGIAN LINGUISTIC CASES" คดีเหล่านี้เกี่ยวกับกฎหมายของ
ประเทศเบลเยียมซึ่งบัญญัติให้ใช้ภาษาในการศึกษาซึ่งขัดกับ ม.๒ แห่งโปรโตคอล,
มาตรา ๘ และมาตรา ๑๔ แห่งอนุสัญญาฯ (เกี่ยวกับการยอมรับสิทธิของบุคคลในเรื่อง
ส่วนตัวและครอบครัวโดยไม่แตกต่างกัน) และมาตรา ๒ ของโปรโตคอล (PROTOCOL)
ซึ่งออกตามความในอนุสัญญาฯ (สิทธิของบิดามารดาที่จะให้การศึกษาแก่บุตรของตนตาม
ความเชื่อในทางศาสนาและทางวิทยาการ) เรื่องนี้มีข้อเท็จจริงสรุปได้ว่ารัฐบาลเบลเยียม
ได้ออกกฎหมายให้การสอนหนังสือในโรงเรียนใช้ภาษา Flemish อันเป็นภาษาราชการ
และภาษาที่ใช้ในศาล ผู้ร้องเรียนเหล่านี้พูดภาษาฝรั่งเศส ซึ่งถ้าบุตรของเขาเข้าเรียนใน
โรงเรียนทั่ว ๆ ไปก็ต้องใช้ภาษา Flemish อันต่างกับบิดามารดา แต่ทำให้เขาโรงเรียน
ที่สอนด้วยภาษาฝรั่งเศสก็อยู่ห่างไกลและไม่สะดวกอย่างยิ่ง พวกเขาจึงร้องเรียนต่อคณะ
กรรมการฯ และคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วส่งเรื่องไปยังศาล ในเดือนมกราคม
๑๙๖๖ รัฐบาลเบลเยียมได้คัดค้านอำนาจของศาลในเรื่องนี้ แต่หลังจากได้ส่งคำคัดค้าน
ในเดือนพฤศจิกายน ๑๙๖๖ แล้ว ศาลก็ได้วินิจฉัยในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๗ ยกคำร้องคัดค้าน
ในชั้นต้นตั้งกล่าวและดำเนินคดีต่อไป ในปี ค.ศ. ๑๙๖๖ - ๑๙๖๗ คณะกรรมการฯ ได้
นำคดีไปสู่การพิจารณาของศาลในคดีที่เรียกชื่อว่า "Wemhoff case against the
Federal Republic of Germany" และ "The Neumeister, Stogmuller and

Matznettes cases against Austria" ซึ่งเป็นคดีที่เกี่ยวกับปัญหาระยะเวลาการ
 คุ่มขังระหว่างการพิจารณาในออสเตรียและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

เนื่องจากการดำเนินการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนั้น คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน
 มีบทบาทสำคัญมาก เพราะได้ทำหน้าที่เป็นผู้วินิจฉัยเบื้องต้นว่าคำร้องเรียนนั้นควรรับไว้
 พิจารณาหรือไม่ จึงขอคำวินิจฉัยของคณะกรรมาธิการมาเป็นตัวอย่างโดยละเอียด ๑
 เรื่อง คือ

Application No. 2185/64

X against the Federal Republic of Germany

58

(discision of 16th July 1965)

ขอเท็จจริง

ขอเท็จจริงในคำร้องเรียนสรุปได้ดังนี้คือ

ผู้ร้องเป็นชาวตุรกี เกิดเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๒๗ และอาศัยอยู่ในกรุงแองการา
 (ขณะที่เขียนคำร้องเรียนถึงกลาวัน) ผู้ร้องไครองว่า ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๕๕ - ๑๙๖๐
 ตนอาศัยอยู่ที่เยอรมันและได้สมรสกับหญิงชาวเยอรมันโดยมีบุตรด้วยกันสองคน คนแรกเกิด
 เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๗ คนที่สองเกิดเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ตนได้เดินทางออกจากเยอรมันเมื่อ
 ค.ศ. ๑๙๖๐

ต่อมาภรรยาของตนได้ฟ้องขาดจากกันและศาล REGIONAL COURT OF
 WUPPERTAL ได้พิพากษาให้ขาดจากกันเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ค.ศ. ๑๙๖๒ DISTRICT
 COURT OF LANGENBERG ได้วินิจฉัยว่าอำนาจปกครองบุตรทั้งสองคนตกอยู่กับมารดาและ

๕๘

Collection of Decisions of the European Commission of
 Human Rights, Council of Europe.

คนไม่มีสิทธิไปมาหาสู่บุตรทั้งสองได้

ผู้ร้องโต้บรรยายต่อไปว่า ตามมาตรา ๕๓๗ และ ๕๔๐ วรรค ๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความของตุรกีนั้น คำพิพากษาของศาลทั้งสองนี้ไม่มีผลใช้บังคับและเป็นโมฆะ และศาลตุรกีเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคดีครอบครัวแต่เพียงผู้เดียว และผู้ร้องยังได้อ้างมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งตุรกีอีกด้วย และสรุปว่าศาลเยอรมันไม่มีอำนาจพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับอำนาจปกครองบุตร

เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๒๒ ศาล DISTRICT COURT OF ANKARA ได้พิจารณาให้ผู้ร้องหย่าจากภรรยาและให้ผู้ร้องมีอำนาจปกครองบุตรทั้งสอง ต่อมาปี ๑๙๒๓ คนได้ยื่นคำร้องไปยังรัฐมนตรียุติธรรมและรัฐมนตรีต่างประเทศที่กรุงบอนน์โดยเรียกร้องให้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลตุรกีในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจปกครองบุตร คำร้องของคนได้ถูกส่งไปยังศาลที่มีอำนาจซึ่งถือว่าเป็นการอุทธรณ์คำพิพากษาของ DISTRICT COURT OF LANGENBERG แต่อย่างไรก็ดีเมื่อปี ๑๙๒๓ REGIONAL COURT OF WUPPERTAL ก็ได้พิพากษาขึ้นตามคำพิพากษาของ DISTRICT COURT OF LANGENBERG ผู้ร้องกล่าวหาว่า ได้มีการละเมิดข้อขอ ๕ แห่งสนธิสัญญาระหว่างตุรกี-เยอรมัน ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๑๙๒๔ เกี่ยวกับการแจ้งและการส่งเอกสารในคดีแพ่ง เพราะศาลเยอรมันทั้งสองศาลได้ส่งคำพิพากษาไปถึงตนโดยทางไปรษณีย์ธรรมดา อย่างไรก็ตาม ศาล REGIONAL COURT OF WUPPERTAL ก็ได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้ร้องว่าขอ ๕ แห่งสนธิสัญญาดังกล่าวไม่นำมาใช้บังคับกับกรณีนี้ เพราะไม่มีการจำกัดเวลาสำหรับการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแต่อย่างใด

ผู้ร้องบรรยายต่อไปว่าตามมาตรา ๑๔ แห่ง The Introductory Act to the German Civil Code นั้น ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรจะคงไว้กับการพิจารณาตามกฎหมายแห่งประเทศที่บิดาถือสัญชาติอยู่ซึ่งในกรณีนี้ก็คือกฎหมายของตุรกีนั่นเอง ผู้ร้องได้อ้างคำบรรยายเกี่ยวกับประมวลกฎหมายแพ่งและย่ำว่า "ความสัมพันธ์

ตามกฎหมาย" นั้นรวมถึงปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุตร การให้การศึกษากับบุตรทางศาสนา และการตั้งชื่อบุตรด้วย

ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายบุตรก็ผู้ร้องมีสิทธิที่จะคุ้มครองบุตร และบุตรทั้งสองนั้นมีสัญชาติตุรกี (ในปี ๑๙๖๑ มารดาได้ยื่นคำร้องขอให้เด็กทั้งสองมีสัญชาติเยอรมัน) และบุตรทั้งสองควรจะได้รับการอบรมตามศาสนาอิสลาม ผู้ร้องได้อ้างถึงมาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๖๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งตุรกี

ผู้ร้องย่ำว่าภรรยาของตนซึ่งได้เลี้ยงดูบุตรทั้งสองตามศาสนาคริสต์เที่ยงแท้ได้ครอบงำจิตใจเด็กก็โดยการถูกและไม่นำพาต่อวัฒนธรรมตุรกี พยายามทำให้เด็กทั้งสองเป็นคนเยอรมันโดยไม่ได้รับความยินยอมจากตน ตนจึงร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองของเยอรมันและต่อคณะกรรมการว่า บุตรทั้งสองควรจะให้เรียนภาษาตุรกีก็ได้รับการอบรมศึกษาศาสนาอิสลามตามสมควร และกองทุนเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของชาวตุรกีด้วย ตนขอคัดค้านการถือสัญชาติเยอรมันของบุตรทั้งสอง

ผู้ร้องบรรยายต่อไปว่า ตามข้อจำกัดของประเทศตุรกีในปัจจุบันตนถูกห้ามมิให้ส่งเงินไปเป็นค่าเลี้ยงดูบุตรในเยอรมัน แต่ตนเสนอที่จะจ่ายเงินค่าเลี้ยงดูบุตรทั้งสองเดือนละ ๑,๐๐๐ ปอนด์ตุรกี ถ้าภรรยาที่หย่าขาดกันแล้วนี้จะมาอยู่ที่ตุรกีพร้อมด้วยบุตรทั้งสอง

ผู้ร้องกล่าวหาว่ามีการละเมิดข้อ ๓, ๖, ๘, ๙, ๑๓ และ ๑๔ แห่งอนุสัญญาฯ และเรียกร้องสิทธิที่จะไปมาหาสู่บุตรทั้งสองโดยยินดีจะจ่ายค่าเดินทางสำหรับบุตรทั้งสองในการมาตุรกี ตนไม่พอใจในเรื่องเกี่ยวกับการหย่าร้างจากภรรยาทั้งไม่พอใจในเรื่องที่ว่าภรรยาได้อำนาจปกครองบุตรแต่อย่างใด

เลขานุการแห่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ส่งจดหมายลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๑๙๖๔ ไปยังผู้ร้องโดยแจ้งให้ผู้ร้องนำส่งสำเนาคำพิพากษาของศาล District Court of Langenberg เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๒ และศาล Regional Court of Wuppertal

เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๓ และไต่สวนจนพิพากษาเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๑๙๖๕ แยกความ
ฉบับนี้ถูกส่งกลับโดยแจ้งว่าผู้ร้องไต่สวนกรณีนี้โดยไม่ว่าไปอยู่ที่ใด

ขอกฎหมาย

โดยที่ข้อ ๒๖ แห่งอนุสัญญา คณะกรรมาธิการจะมีอำนาจพิจารณาเรื่องที่ยื่น
ไต่สวนเมื่อการแก้ไขความเดือดร้อนจากภายในประเทศใดกระทำจนหมดสิ้นตามหลักทั่วไปของ
กฎหมายระหว่างประเทศ อันเป็นที่ยอมรับแล้ว โดยที่คณะกรรมาธิการได้เคยแถลงไว้หลาย-
ครั้งแล้วว่าการแก้ไขความเดือดร้อนโดยการอุทธรณ์ตามรัฐธรรมนูญไปยังศาลรัฐธรรมนูญ
แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (สำหรับเรื่องที่อยู่ในอำนาจของศาลดังกล่าว) เป็นการ
แก้ไขความเดือดร้อนภายในประเทศซึ่งตามหลักแล้วอยู่ในขอบเขตแห่งข้อ ๒๖ แห่งอนุสัญญา
(ดูคำร้องเลขที่ ๑๐๘๖/๖๑ Yearbook of the European Convention on Human
Rights, Vol.5, page 148) โดยที่ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติศาล
รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐบัญญัติว่า "บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์ตามรัฐธรรมนูญ
ไปยังศาลดังกล่าวโดยกล่าวหาว่า เจาหน่าที่บ้านเมืองใดกระทำการละเมิดซึ่งสิทธิขั้น -
มูลฐานอันใดอันหนึ่งหรือซึ่งสิทธิใด ๆ อันระบุไว้ในมาตรา ๑๐๓ แห่งรัฐธรรมนูญ โดยที่ผู้ร้อง
กล่าวหาว่าได้มีการละเมิดข้อ ๓, ๖, ๘, ๙, ๑๓ และ ๑๔ แห่งอนุสัญญา โดยที่บทบัญญัติ
ข้อต่าง ๆ เหล่านี้ (ในส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับขอกกล่าวหาว่ามีการละเมิด) สอดคล้องกับมาตรา ๑,
๑๐๓(๑) ๒, ๔, ๑๔(๔) และมาตรา ๓ แห่งรัฐธรรมนูญเยอรมัน, โดยที่ผู้ร้องได้อุทธรณ์สิทธิ
ของตนภายใต้บทบัญญัติข้อ ๘ แห่งอนุสัญญา เพื่อให้มีการเคารพในชีวิตครอบครัวของตน
และโดยที่บทบัญญัติข้อ ๘ นี้สอดคล้องกับมาตรา ๒ แห่งรัฐธรรมนูญซึ่งได้คุ้มครองสิทธิใน
ครอบครัวเช่นกัน, โดยที่มาตรา ๒ แห่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งใน (๒) ว่า "การ
ดูแลเลี้ยงดูบุตร เป็นสิทธิตามธรรมชาติของบิดามารดา" โดยที่ผู้ร้องได้ละเลยต่อการยื่น-

อุทธรณ์ตามรัฐธรรมนูญโดยอาศัยหลักการมาตรา ๖๖ นี้ เพราะฉะนั้นผู้ร้องจึงไม่ไต่จี้ให้
มีการแก้ไขความเคียดแค้นซึ่งตนอาจจะกระทำได้ตามกฎหมายเยอรมันจนหมดสิ้น นอกจากนี้
นี้ในการสอบสวนคำร้องนี้ก็ไม่ปรากฏว่ามีสถานการณ์พิเศษอื่นใด ซึ่งอาจจะปลดเปลื้องผู้ร้อง
(ตามหลักทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศที่ยอมรับกัน) ใ้พ้นจากการต้องจัดหาวิธีแก้ไข
ความเคียดแค้นจากภายในประเทศเสียก่อน (เพราะฉะนั้นผู้ร้องจึงยังไม่ไต่จี้ปฏิบัติตาม
เงื่อนไขที่จะต้องมี การแก้ไขความเคียดแค้นจากภายในประเทศจนหมดสิ้นแล้วเสียก่อน
ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ และ ๒๗(๓) แห่งอนุสัญญา)

เพราะฉะนั้นบัดนี้คณะกรรมการฯ จึงขอประกาศว่าคำร้องนี้ไม่อาจรับไว้
พิจารณาต่อไปได้

สรุป

เราอาจสรุปผลในทางปฏิบัติของ Convention of Human Rights ได้หลาย
ประการคือ

ผลประการแรก อันเป็นผลที่สำคัญที่สุด คือ การยอมรับสถานะใหม่ของคนใน
กฎหมายระหว่างประเทศ เพราะแต่เดิมเรารู้ว่ากฎหมายระหว่างประเทศนั้นใช้สำหรับ
ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ และไม่ยอมรับสิทธิของคนแต่อย่างใด การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ
ที่สุดของอนุสัญญา ก็คือการให้สิทธิเอกชนยื่นคำร้องเรียนได้ ซึ่งวิธีการเช่นว่านี้มีรัฐภาคี
๑๑ รัฐ ให้การยินยอมและไต่จี้ผลต่อชาวยุโรปจำนวน ๑๕๐ ล้านคนรวมทั้งผู้ที่มีชาวยุโรป
แต่อยู่ในความปกครองของรัฐภาคีอีกด้วย

ตามหลักการแล้ว สิทธิยื่นคำร้องเรียนนี้จะใช้ได้กับคณะกรรมการเท่านั้น เอกชน
ไม่มีสิทธิเป็นคู่ความในศาลสิทธิมนุษยชนใดด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามก็ในคดี Lawless Case

ก็ได้มีการยอมรับโดยชัดแจ้งว่า เอกชนผู้ร้องเรียน (ในฐานะที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับคดีโดยตรง) ก็เป็นคู่ความโดยผลประโยชน์เกี่ยวของแม้ว่าจะไม่ได้เป็นคู่ความตามกฎหมายก็ตาม ในคดีนี้ ศาลพิพากษายกฟ้องโดยอาศัยความเห็นส่วนใหญ่ของคณะกรรมการฯ ที่ว่า การกระทำของ รัฐบาลโอริซิมิ เหตุผลสมควรแม้จะขัดต่อมาตรา ๕ ของอนุสัญญาฯ เพราะเป็นการกระทำตาม มาตรา ๑๕ อย่างไรก็ดีคำพิพากษาคดีนี้ไต่สนับสนุนการปฏิบัติของคณะกรรมการฯ ซึ่งได้ส่ง เอกสารรายงานของตนไปยังผู้ร้องเรียนและเชิญให้ผู้ร้องเรียนมาแสดงความเห็น นอกจากนี้ ศาลยังไต่สนับสนุนสิทธิของคณะกรรมการฯ ในอันที่จะแสดงต่อศาลเกี่ยวกับความเห็นของ ผู้ร้องเรียนอีกด้วย

ผลประการที่สอง คือ ทำให้รัฐบาลประเทศสมาชิกต่างกับบัญญัติกฎหมายภายใน ของตนให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ กรณีนี้ เกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลนอร์เวย์ซึ่งได้ให้สัตยาบันต่ออนุ- สัญญาฯ โดยมีเงื่อนไข ทั้งนี้เพราะมาตรา ๒ แห่งรัฐธรรมนูญนอร์เวย์ ค.ศ. ๑๘๑๔ ได้มี ข้อความประกาศห้ามนับถือศาสนาคริสต์นิกายเยซูอิต และมาตรา ๒ แห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าว นี้ขัดต่อมาตรา ๕ แห่งอนุสัญญาฯ ซึ่งรับรองเสรีภาพในการนับถือศาสนา แต่หลังจากนั้น ๔ ปี เงื่อนไขของการให้สัตยาบันก็ถูกถอนคืนไปและได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญนอร์เวย์ให้สอดคล้อง กับอนุสัญญาฯ

กรณีอื่น ๆ ก็เช่น การแก้ไขกฎหมายอาญาของเบลเยียมในคดี De Becker case และการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของออสเตรียให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ เพราะมีการร้องเรียนไปยังคณะกรรมการฯ หลายคดีด้วยกัน

ผลประการที่สาม อนุสัญญาฯ ได้แสดงถึงการยอมรับหลักการควบคุมรัฐบาลของ ประเทศหนึ่งโดยรัฐบาลอื่น ๆ มาตรา ๑๕ แห่งอนุสัญญาฯ ได้แสดงอย่างชัดแจ้งว่า คณะ- กรรมการฯ และศาลฯ ได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อ "ให้หลักประกันการรักษาระบอบที่ที่จะต้อง กระทำโดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาฯ นี้" คณะกรรมการฯ และศาลฯ ยังขยายหลักการนี้ให้

ชัดแจ้งยิ่งขึ้นไปอีก ดังจะเห็นตัวอย่างได้จากในกรณีที่มาตรา ๑๕ แห่งอนุสัญญา บัญญัติให้ สิทธิแก่รัฐที่จะยกเลิกการโอนสัญชาติ นี้" ในระหว่างที่มีสงครามหรือเหตุฉุกเฉินอื่นใดซึ่ง ถูกคามต่อความเป็นอยู่ของชาติ" แต่ในทางปฏิบัติทั้งศาลา และคณะกรรมการสิทธิฯ ไม่ให้ รัฐสมาชิกกล่าวอ้างง่าย ๆ ว่ามีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น โดยคณะกรรมการสิทธิฯ มีอำนาจ หน้าที่ตรวจสอบและวินิจฉัยนโยบายของรัฐบาล และศาลา จะเป็นผู้นิยามว่าได้มีการปฏิบัติ ตามเงื่อนไขที่กำหนดใน ม. ๑๕ แล้วหรือไม่

ได้เคยมีปฏิกริยาเกี่ยวกับการยอมรับหลักการควบคุมระหว่างประเทศเช่นว่านี้ มาแล้วคือ ในกรณีของรัฐบาลไต้หวัน เมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๕ (ซึ่งในขณะนั้นไต้หวันยังเป็นอาณา- นิคมของอังกฤษอยู่) โดยมีการบัญญัติกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิกคณะกรรมการฯ ซึ่งเข้าไปทำการสืบสวน ณ ที่เกิดเหตุว่าชัคคอ ม. ๒(๗) แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งห้ามสหประชาชาติเข้าแทรกแซงในเรื่องซึ่งโดยสาระสำคัญแล้วอยู่ในเขตอำนาจภายใน ของรัฐหนึ่งรัฐใด

ผลประการที่ดี ผลสำคัญอีกประการหนึ่งของอนุสัญญา ก็คือศาลาในประเทศสมาชิก ต่างได้นำเอาหลักการของอนุสัญญา ไปใช้ในการวินิจฉัยคดี กรณีเช่นนี้เกิดขึ้นกับประเทศที่ ถือว่าเมื่อได้มีการให้สัตยาบันแก่สนธิสัญญา แล้ว สนธิสัญญา นั้น ๆ จะมีผลใช้บังคับแก่ กฎหมายภายในโดยตรง คือ ประเทศออสเตรเลีย, เบลเยียม, เยอรมัน, ลูกเซมเบิร์ก และเนเธอร์แลนด์ ผลที่ตามมาคือความอาร่องต่อศาลภายในประเทศอาจสิทธิต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในอนุสัญญา และสิทธิที่อ้างนั้นอาจได้รับการวินิจฉัยจากศาลว่าอยู่เหนือคำวินิจฉัยใน ทางปกครอง, กฎหมายภายในและโดยเฉพาะในประเทศเนเธอร์แลนด์ สิทธิเช่นว่านี้อยู่ เหนือรัฐธรรมนูญของประเทศ มีคำพิพากษาของศาลภายในกว่า ๒๐๐ เรื่อง ที่ปรากฏว่าได้ นำอนุสัญญา มาปรับใช้กับคดีโดยตรง ดังนั้นจึงหวังกันว่าผลของอนุสัญญา ที่มีต่อกฎหมาย ภายในดังกล่าวนี้จะทำให้กฎหมายภายในเป็นที่คุ้มครองสิทธิของเอกชนอย่างแท้จริง และใน

อนาคตการคุ้มครองจากหน่วยงานระหว่างประเทศคงจะมีความจำเป็นน้อยลงตามลำดับ

ผลประการสุดท้าย อนุสัญญา นี้มีผลต่อส่วนอื่น ๆ ของโลกอีกด้วย เพราะ ม.๒๓ ได้บัญญัติว่ารัฐภาคีอาจขยายการให้อนุสัญญา ไปสู่ "ดินแดนทั้งหมดหรือแห่งหนึ่งแห่งใดซึ่งทางมีความรับผิดชอบในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอยู่" เวลาหนึ่งเวลาใดก็ได้ กรณีนี้ได้เกิดขึ้นโดยรัฐบาลเดนมาร์กได้ประกาศให้อนุสัญญา นี้กับเกาะกรีนแลนด์เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๙๕๓, เนเธอร์แลนด์ประกาศให้อนุสัญญา กับ Suriman และ Netherlands West Indies เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๕ และเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๓ รัฐบาลอังกฤษได้ประกาศให้อนุสัญญา กับดินแดนโพ้นทะเลสี่สิบเอ็ดแห่งซึ่งตนมีความรับผิดชอบในความสัมพันธ์ทางประเทศของดินแดนเหล่านั้น

เมื่อประเทศอาณานิคมต่าง ๆ ได้รับความเอกราชและวางรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ ปรากฏว่าพันธูติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการรับรองสิทธิและเสรีภาพมูลฐานได้นำมาจากอนุสัญญา เป็นจำนวนมีไม่น้อย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดแจ้งก็คือ รัฐธรรมนูญของไซปรัส ค.ศ. ๑๙๖๐ นอกจากนี้ก็มีรัฐธรรมนูญของไนจีเรีย, เซียร์ราลีโอน, จาไมกา, ทริเนดัด และโตบาโก, อุแกนดา, เคนยา, มาลาวี และแซมเบีย และที่น่าสนใจคือเมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญของประเทศในอาฟริกาที่เคยเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสมาก่อนแล้วจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญของประเทศอาณานิคมเหล่านี้มีพันธูติคุ้มครองสิทธิของพลเมืองซึ่งไม่เพียงแต่นำหลักการจากอนุสัญญา แห่งยุโรปมาใช้เท่านั้น แต่ยังนำหลักการจากอนุสัญญา สากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มาใช้อีกด้วย ที่น่าแปลกก็คือฝรั่งเศสซึ่งเป็นผู้วางรัฐธรรมนูญให้ประเทศเหล่านี้ยังมีได้ให้สัตยาบันแก่อนุสัญญา แทนอย่างไร

นอกจากนี้อนุสัญญาแห่งยุโรปนี้ยังมีผลต่อประเทศในทวีปอเมริกาอีกด้วย โดยองค์การรัฐแห่งทวีปอเมริกา The Organization of American States (OAS) ได้ร่วมกันจัดทำอนุสัญญาขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนฉบับหนึ่ง ซึ่งได้ดำเนินการตามแบบอย่างของ

อนุสัญญา แห่ยุโรปนั่นเอง

แนวความคิดในเรื่องการทำอนุสัญญาในส่วนภูมิภาคเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเช่นของสภายุโรปได้แพร่ขยายออกไปเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้จากในการประชุม The African Conference on the Rule of Law ที่กรุงลากอส ค.ศ. ๑๙๖๑ ก็ได้มีการเสนอให้จัดทำ An African Convention ขึ้น และเมื่อมีการประชุม The UN Seminar on Human Rights in Developing Countries ที่ Dakar เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๖๖ ก็ได้มีการเสนอให้จัดทำอนุสัญญา ทำนองเดียวกันนั้น ในการประชุมคณะกรรมการนิเทศศาสตร์สากล (ICJ) ที่ประเทศลังกาเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๙๖๖ ก็ได้มีการ เสนอให้จัดทำอนุสัญญาเช่นว่านี้สำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และย่านปาซิฟิกด้วยเช่นกัน

ดังนั้นผลของอนุสัญญา แห่ยุโรปจึงมิได้มีผลต่อทวีปยุโรปโดยตรงเท่านั้น แต่ยังเป็นแบบอย่างสำหรับทวีปอื่น ๆ อีกด้วย

อนึ่ง ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องนี้บางประการคือ อนุสัญญาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐานนี้ยินยอมให้เอกชนยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการฯ ได้ แต่เอกชนไม่มีสิทธิเป็นคู่ความในศาลสิทธิมนุษยชนได้โดยตรง และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีได้เช่นเดียวกัน ทั้งที่องค์กรสองชนิดหลังนี้สามารถ ทำคำพิพากษาหรือควาวินิจฉัยที่มีผลผูกพันรัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งถ้ามีการให้สิทธิเอกชนยื่นคำร้องเรียนต่อองค์กรดังกล่าวได้โดยตรงแล้ว อนุสัญญา นี้จะมีความสมบูรณ์ทุกประการ

การร่วมมือกันของรัฐสมาชิกสภายุโรปก็แสดงให้เห็นว่าแนวความคิดในเรื่องเขตอำนาจภายในของรัฐได้เปลี่ยนแปลงไป คือ แท้เดิมถือหลักเคร่งครัดว่าภายในเขตแดนของรัฐใดรัฐนั้นเป็นเสมือนเจ้าของบ้าน รัฐจึงมีอำนาจที่จะกำหนดและบังคับใช้กฎหมายเพื่อปกครองบรรดาบุคคลและสิ่งของใดก็ตามที่ตนเห็นสมควร และเขตอำนาจของรัฐนั้นส่วน-

ใหญ่แสดงถึงอำนาจของรัฐและเขตแดนรัฐพร้อม ๆ กัน ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ ที่
 เกี่ยวข้องกับประเทศชาติเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันรัฐให้พ้นจากอิทธิพลหรือ
 การแทรกแซงจากต่างประเทศ

ดังนั้นรัฐจึงยอมมีอำนาจสูงสุดเหนือบุคคลและสิ่งของภายในเขตแดนของตนตัวอย่าง
 ในกรณีเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนก็เช่น รัฐยอมมีอำนาจจะกำหนดกระบวนการยุติธรรมตามที่เห็น
 สมควรอันได้แก่วิธีการจับกุม, การคุมขัง และการลงโทษ วิธีพิจารณาคดีความแพ่งและความ
 อาญา การยอมรับและการเนรเทศคนต่างดาว การเกณฑ์บุคคลเข้ารับราชการทหาร การ
 ออกกฎหมายแรงงาน และสภาพแรงงาน การควบคุมและเซ็นเซอร์สิ่งตีพิมพ์ การส่งวิทยุ
 กระจายเสียง ภาพยนตร์ และสถานีวิทยุ การให้สัญชาติ และการออกกฎหมายเพื่อควบคุม
 พลเมืองแม่ในกรณีที่ออกนอกประเทศ หลักการสมรสและการหย่า ระบบการศึกษา การโอน
 กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชน ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจภายในของรัฐทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดีกฎหมายระหว่างประเทศก็สร้างแนวทางใหม่บรรดารัฐต่าง ๆ ทำข้อ
 ตกลงเพื่อยกเว้นหรือลดเขตอำนาจของตนลงบางส่วน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการมีความ
 สัมพันธ์ต่อกัน ฉะนั้น เมื่อรัฐสมาชิกของสภายุโรปได้จัดทำอนุสัญญา และก่อตั้งคณะ
 กรรมการสิทธิมนุษยชน ศาลสิทธิมนุษยชน โดยยอมให้รัฐองเรือนกล่าวหาตนเองหรือยอม
 ให้เอกชนมีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อองค์กรระหว่างประเทศดังกล่าวนี้ และเมื่อคณะกรรมการ
 รัฐมนตรีหรือศาลสิทธิมนุษยชนได้วินิจฉัยประการใด ก็ผูกมัดรัฐที่เกี่ยวข้องให้ต้องปฏิบัติตาม
 ใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญานั้น เช่น เปลี่ยนแปลงกฎหมายภายในของตน เป็นต้น
 หรือในกรณีที่รัฐสมาชิกสภายุโรปได้ทำสัญญาระหว่างประเทศเพื่อร่วมมือกันในด้านอื่น ๆ
 เช่น ทางด้านการศึกษา สังคม ทางด้านกฎหมาย วัฒนธรรม เป็นจำนวนหลายสิบอย่าง
 ก็ผูกมัดรัฐสัญญาให้ต้องปฏิบัติตามภายในให้สอดคล้องกับสัญญานั้น ๆ

การปฏิบัติตามคำวินิจฉัยขององค์กรระหว่างประเทศตามอนุสัญญาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐานและสัญญาว่าระหว่างประเทศอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้นไม่ได้ทำให้รัฐภาคีของสัญญาเสียอำนาจอธิปไตยของรัฐ เพียงแต่รัฐยอมรับว่า หลักการเดิมที่รัฐยอมรับมีอำนาจสูงสุดในเขตแดนในอันที่จะกระทำสิ่งใดก็ตามที่การนั้นไม่อาจจะใช้กับภาวะการณ์ในปัจจุบัน เพราะปัจจุบันรัฐต่าง ๆ ไม่อาจอยู่โดดเดี่ยวได้อีกแล้ว จำต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันและต้องร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ เพื่อความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อประโยชน์ในเรื่องนี้จึงต้องยอมยกเว้นเปลี่ยนแปลงหรือจำกัดขอบเขตอำนาจภายในของตนลงไปบ้างเพื่อจะสามารถ อยู่ร่วมกับสังคมนานาชาติได้เป็นอย่างดี